

Cazin Bakı vaxtı

"Caz" kəlməsinin hər hərfini mənalandırısaq, belə bir mənzərə alınar - "canlı" (va deməli cazibədar), "aza zəngin"... Bu üç anlam, anım, assosiasiya - necə istayırsınız, adlandırın - birmanalı və tamhiqquqlu şəkil caz müsiqisi ilə ayrılmaz tellərlə bağlıdır. Əsl caza aid hər hansı konsert və ya başqa bir tədbir onun iştirəçiləri, tamaşaçıları və dinləyicilərinə canlılıq, azadlıq hissini yaşatmaya və duyum, zövq, təfəkkür zəngin baxş etməyə bilər? Bu, mümkinönüzdür.

FESTİVALİN "YENİ DALĞASI"

Azərbaycan Respublikası Mədəniyyət və Turizm Nazirliyi və Azərbaycan Mədəniyyət Fonduñun təşkilatçılığı ilə oktyabrın 25-dən noyabrın 3-dək davam edən Bakı Caz Festivalının 14-cü "dalğasının ilk lapədəyin" kanadlı caz ifaçısı **Dayana Kroll** oldu. Müsiqici ailəsində dünyaya göz açan bu xanım, karyerasının əp əvvəldən caz pianoçusunu kimi tanınmağa başlayıb. 1981-ci ildə Vankuverda keçirilən festivalın qalibi kimi Bostonun Berkli müsiki kollekcində təhsil almış hüquq qazanıb. D.Krollun karyera yüksəlisi "istedadlıya dayaq ol, istedadıñ özü-özüna yol açاق" prinsipi üzrə inkişaf edib - konsertlərin birində o, Rey Brauna Cef Hemiltonun diqqətini çəkib və ganc cazmen xanımın bu sahadakı irsəliliyələrinə bir sira tərafları bu iki tanınmış müsiqicinin vəsiatçılığını nəticəsi olub. İlk "Grammy'sini o, 1996-ci ildə "All for You: A Dedication to the Nat King Cole Trio" adlı albomuna görə alıb. D.Krollun əməkdaşlıq etdiyi sənətkarlar arasında Pol Makkartni, Barbara Streyzand kimi isimlər var. Beş "Qremmi" sahibi olan bu pianoçu və müğənni, mülayim payız axşamında Heydər Əliyev Sarayında konsertinə gələn dinləyiciləriň bahar atrfü hazır və ritmik melodiyalar "dərşisi" na baş vurmaq imkanı qazandırdı. Konsertin birinci hissəsində xanım ifaçı müsiqicilərinin müşayiəti ilə çıxış etdi. Bu hissə ham da skripka, kontrabas və zərb alətləri çalğılarının ayrı-ayrınlıqda improvizə performansları ilə da maraqlı oldu. İkinci hissədə isə çalğıclar solisti ifaçıq bacarığı və dinləyicilərə baş-başa qoydular.

Budafakı konsertda isə S.Qamberov gürçüstanlı saksofonçu Rizo Kiknadze, almaniyalı zərb alətləri ifaçısı Klaus Kugel və ukraynalı kontrabası Mark Tokarla birgə kinocazın tarzının daha bir sahifəni "yazı". Bu dəfə müsiqicilər gürçü kinosuna müraciət etmişdir. 1929-cu ildə Kote Mikaberidzinen çəkdiyi və zamanında qadağan olunmuş "Mənim nənəm" filmi öz dəst-i-xatti ilə tanınan gürçü kinosunun səsli dövrünün an yaxşı nümunələrindən biri sayılırlar. Brestin və onun işçilərinin timsalında bürokratiya, taqibçılık və şəxsi yatsızlıq qrotesk, fantasmaqoriya, bir sözlə, hərəkətli karikatura ülublu ifadə vasitələri ilə zəngin olan film, müvafiq gurultulu, na qad-

BAKU JAZZ FESTIVAL 2015

25 OKTYABR - 3 NOYABR

 Azərbaycan Respublikası
Mədəniyyət və Turizm Nazirliyi

 AMF
Azərbaycan
Mədəniyyət Fondu

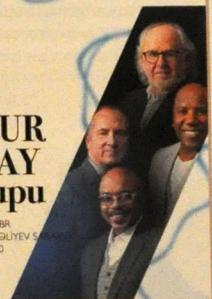
DİANA KRALL

25 OKTYABR,
HEYDƏR GÜLYEV SARAYI
SAAT 20:00

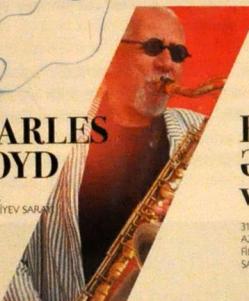
FOUR PLAY qrupu

27 OKTYABR,
HEYDƏR GÜLYEV S...
SAAT 20:00

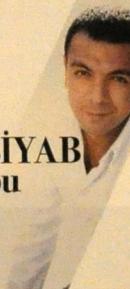
CHARLES LLOYD

30 OKTYABR,
HEYDƏR GÜLYEV SARAYI
SAAT 20:00

EMİL ƏFRASİYAB və qrupu

31 OKTYABR,
AZƏRBAYCAN DÖVLET
FİLARMONİyası
SAAT 20:00

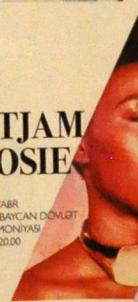
ELCİN ŞİRİNÖV

1 NOYABR,
BEYNİKLALO
MÜJAM MƏRKƏZİ
SAAT 20:00

NTJAM ROSIE

3 NOYABR,
AZƏRBAYCAN DÖVLET
FİLARMONİyası
SAAT 20:00

qariba səslənsə də, yeknəsaqlıqın çoxçalarlılığında təqdim edildi. Zala toplaşanların diniyacı və tamaşaçı vəzifələrinin öhdəsinə görən sahnədəki müsiqicilər və quraşdırılmış ekrandakı kinematograflarla la-
yiqliş şəkildə və məməndə gəldiklərinin mübahisəsi söyləyə bilər.

Ümumiyyatla, S.Qamberovun libyoy istər oğlunu, 2011-ci ildə konsertlarda təqdim etdiyi konsernlərin əhəmiyyətli daracalarını müxtəlif layihələr təşkil edir. Fərqli müsizlərlər vaxtaşını yaradıcılıq ünsiyyətinin olduğu üçün festivalın üçüncü günündə çıxış edən ifaçalar barada onun fikrini öyrənib (cəzmen oktyabrın 29-nubuya qastrol sahafında yola düşdүүнө гёра sevindiyim, eyni zamanda bu sababdan festivalın digər konsertlərində, ancaq da Çarlıq Lloydun konsetində iştirak edə bilməycəyinə göra taassufandıyını bildirdi, səhbətimiz isə bu safardan bir gün önce baş tutdu - red.) **Mədaniyyət.AZ** dərgisinin oxucularına çatdırmağı lazımlı bildik.

S.Qəmbərov:

- Dayana Krollun konseri kutlu çağ dînlayıcılarına unvanlanmış konsert idi. Spesifik müsiqi deyildi. Sözün asıl manâsına gözal müsiqisinden hazz alıp rahatlaşmak isteyenler için ala imkan. Təxminən eyni sözlər "Fourplay"ın konserində, ümumilikdə, onların darınılıyla seçilmişdir. "smooth jazz" tarzında etmek olar. Başqa sözə, bu da beyn, düşnüs müsiqi yox, qulqal müsiqisidir. Man özümünləməyə işləməyə gedirim, istirahətə getməcən cəzmen cavan müsiqicilərlər çıxış təcrübə ilə yeni nefasın birləşməsi çox gözəl bir ki, bir neçə il avval dörd oğcaman müsiqisi iddi. Man onların konserində çox yoruldurdu. Həmin konserdə müsiqi yox idi. Onlar sa-

dəca, dostluqlarını, amakdaşlıqlarını bir da numasıl etmişdir. Bu sözümüz qayıyan qocaman musiqicilərin maraqlılığı kimi bul etmək lazım deyil. Əksinə, onlar maraqlı olduğunu unutmaq, musiqicilərlə tandemda ikiqat maraqlı nüatalar meydana çıxır. qocaman musiqicilər heç bir vəchələ inkişafdan, yeni tendensiyalardan kanadıra qalmamalıdır. Har şey cox sadadır - incasənət, konkret, musiqinin bütün növlərində, janrlarında olduğu kimi, adətən müxtəlif istiqamətlər, üslubları və hər birinin öz diniyətinə uyğunluğu var. Mənim da seçimim beyondian galan və düşüncəyin xidməti edən musiqidir. Ömrümün 56 ilinin 50 ilini musiqiyyə həsr etmişim. ona görə musiqi menim üçün aylanı, istirahət vasitəsi ola bilər. Tabii ki, mən bütün caz musiqicilərini hörmətlə yanaşram, cəmi bilər ki, an piş musiqisi an yaxşı pop musiqisindən üstündə. Dördüncü konserinizin tarixcə necə hazırlanmağa başlayır.

- İki il övvəl bu layihə Tiflisdə baş tutdu.

O zaman ideya iki gürçü filminin üzerinde kurulmuştu - epik xarakterli "Eliso" filmi ve "Manınnananın" vaxt layihənin iştirakçıları tamam başqa müsiqicilərlərdir, ona görə də bəlli ki, ifa fərqliydi. Layihənin bəlli fəali təzahürünə total improvisa adlandırmaq ordu. Brəndi konsertimiz iştirakçıları olan müsiqicilərin adları, bəlli ki, o qədər da tanınmış deyil, amma onların hər biri "fri jazz", yani sərbəst caz janrında yetərinə nüfuzlu malik simalardır.

Övvälcadan heç bir maşq etmamıştık. Sadaka, birtakım baxmıştık. İnannıram ki, sıraşı tamşaçılardan arasında buda bir kimsa o filmi görmüş olsun. Ona görâ da Ramiz Fata kinoya birbaşa aidiyyatlı olan şexsləri ilk dəfə idi ki, konsert etmişidim. Onu da devim ki, son daraca casaraltı filmdilli...

U-77 aktuellig tapmaq olar filmin süjetində...

Ooo... Bela filmlar har zaman, har bir ölkede aktual ola bilər. Bu sinqiliçərlər bir intellekt saviyəsinə malik müsiqicilərdi ki, onlar aşvəndan maşq etməyi yəz qalmışdı. Sadəcə olaraq, "fri-jazz" cubunun təlab etdiyi kimi bir-birimlər dinişmək, qarşılıqlı inam və bəlli şəkilde improvizasiyoni doğru yolla aparmaq lazımdı. Bu üsənələr ham müsiqicilərdən hazırlıq təlab edir, ham da dinişməcildən. A gərədə belə layihələr son 25 ildə çox dəbdə olan yanaşmadır. Min filmlər rəfdə qalmış, artıq həc kima lazım olmayılmış, zamanın kinoseanslarında "taypor" çələğimisen müşayişi ilə nümayişlənmişlər. İndi isə onları ikinci hayatlarını yaşamağa başlıyalar. Həttə belə filmlər üçün ayrıca müsiki bastalayan bəstəkarlar var. Beləlik-lə onları yeniləşərlər, yeni vurğular qazanmış olurlar. Biz, "Latif"da belə etdiyik.

- Kino ile temas caz müziğine, umumilikde caz müziğine na verir? Belə layihələrin yeni caz tərzlərinin yaranması varlığı mümkündürmü?

- Ola bilər... Ümumiyyatla, manim ifalarımın yeni çalar qarşısında takca müsəllyataqlı asmaqla baş vermir. Bu, hansısa imət və ya rasm aşarına baxanda da reallaşır bilar. Muasir dövürün incasənət adımı takca öz sahəsinə qapılıb qalmamalıdır, ütövlükda incasənat maraqlanımları və har bir yenilikdən abarəd olmalıdır. Əvvəllər başqa cür olsun - müayyən bir işləb, tarz incasənatının bütün növlərində və həm da adəbiyyatda eyni vaxtda üzə çıxıb. İndiki dövr bir az başqadır. İndi fərdilik, hatta man deyardım ki, sənətsuzluq dövrürüb, bu dövrün əsaslı təsiri - əsaslı təsiri, və hamının getmədiyi vəlla

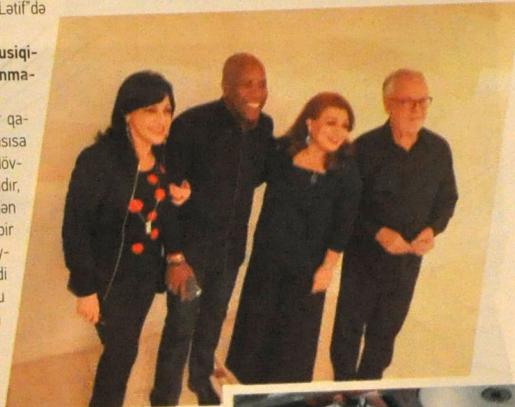
vaxta qadar tazahür etməyan və hamının getməydiyi yolda
getmək, öz yolu, öz dili, öz əslubun tapmaq epoxa-
sidir. Amma tabii ki, bu yolu, bu dilin, bu əslubun dar bir
dairədən çıxılmadığına əminlik şartlaşır.

- Bakı caz festivalının "yeni dalğası"nın bu gü-
na qədərki təşkilatçılarını neca qiyamalıdırırsı-
nz?

- Birmanlı və qatı suradə, tam samimiyyətə deyiblərəm ki, "Amerikanın səsləri" təşkilatından və Bakı Caz Mərkəzindən sonra 2009-cu ildən bu festivalların təşkilati işlərinin Mədaniyyət və Turizm Nazirliyinin salak hüviyyətinə keçməsi har bir cəhdən son daraca müsbət haldır, təşkilati işlərin zirvəsidir. Məhz nazirlik istənilən tanınmış cazmenin Bakıya dəvət edilməsinə və eyni zamanda yaşından asılı olmayaq, lazımi peşəkarlığı malik yerli caz musiqiçisinin hər birinə həmin tanınmış cazmenla birləşdirilməsi imkən yaratdı. Bu, çox gözəl məktəbdür. Tabii ki, gənc ifaçılarımız unutmazdılardır ki, asas məqsəd tanınmış musiqiçi ilə İsləmək yox, öz peşəkarlığını cütləşdirmək və haqqını mənada məraqı, dayarlı ifa ilə çıxış etməkdir. Şəxsan manim üçün layihələrimi "ulduz"larla qurmaq heç vaxt asas məqsəd olmayıb - hamisə ürəyimə yatan, dünaygörüşümüz uyğun gələn musiqiçiləri seçmişəm, onlar məşhur caz-mənərlər da, tanınan musiqiçilər də ola bilərlər.

DÖRDLÜKDƏ 25 İL OYNAYANLAR

Heydar Aliyev Sarayında baş tutan üçüncü konseri iki İl avval keşirilen Bakı Caz Festivalının iştirakçısı ile daha bir görüş, yaxud asırın bir çarşısının Bakı tantanası adlandırmış olar. Masala burasındadır ki, 2013-ü ilda Amerikanın maşhur “Fourplay” grubunun üzvlərindən biri **Bob Ceyms** festivalimizi iştirakçı olarken təşkilatçılar qarara alıbları ki, qrupun 2015-ci ilə təsadif edən 25 illik yubiley konsertlarından biri Bakı Caz Festivalının tarixinə yazılsın. Beləliklə, “Fourplay”ın üzvləri Bakının “cəzə şəhəri” titulunu şərflə dasyan as sayda, seçilmiş şəhərlərdən olduğundan nazara alaraq bəri idmançı bayraqları gərcəkləşdirildilər. Yaradıldığı gündən bəri uğurlu

kastrol hayatı yaşa-
yan bu müsiqi kol-
lektivi bir neçə
Grammy Awards
nominasiyası, ham-
çının müsiqi sa-
hasında müstas-
na töhfəsinə görə
ABŞ Kongresinin
Congressional Record fəxri mükafatının sahibidir. "Fourplay" kvar-
tetin "smooth jazz" ("yüngül caz") ifa tarzının ən parlaq təmsilçilərin-
dan biridir. Ötən asırın 70-ci illərində Şimali Amerikada meydana
galan bu "yumşaq", "ütülmüş", hətta bir qədər "poplaşdırılmış"
cəz tarzı inkişaf öz dinləyici auditoriyasını saxlamaqdır. Qrupun
"contemporary jazz" ("müsəvir caz") üslubunda yazılın ilk albomu
nun adı da "Fourplay" olub və hit-paradlarda 33 həftə üstünlüyü al-
vən vərmişdir. 25 il arzində kollektiv parəstişkarları 11 albom ha-
diyya edib. 1998-ci ildə qrupun tərkib dayısıb. **B.Ceyms, Natan Est,**
Harvey Masonla birləşkə yaradıcılıq yolu keçən **Li Ritenur** qrupu
tərk edərək yerini gitarçı **Lari Carltona** verib. "Smooth jazz" tarzın-

da faaliyat gösteren kollektifin asas komponenti saksofon olsa da, "Fourplay"ın konserinde hamin alatin sasi qulağı "daymadı". Amma bu, heç de catışmazlıq effekti yaratmadı. İslərinin virtuozo olan, dünyanın an tanınmış və an nüfuzlu çalçı, bastakar ve aranjimançılarından ibarət qrup casevarlarının müsiki xırıldalarının ümidiñarını tamamilə doğrultdu. Yubilyarlar müxtəlif illərə aid olan bestalarını ifa edəndən sonra avtopraf-sessiya keçirdilər və məmənnüyyətlə pərəstişkarları ilə unsiyətdə oldular.

İSTİRAHƏT VƏ İDMAN KOMPOZİSYALARI KONSERTİ

"O axşam R.Bebudov adına Dövlət Mənvi Teatrının ab-havasına, formatuna uyğun çox mahram atmosfer var idi - hamkarları, dostları və sanatını sevən dinleyiciləri Cəmil Əmirovun konsertinə təşrif buyurmuşdular. Onların arasında heç bir təqdimata ehtiyacı olmayan Akif İsləmzadə də vardi. Akif bəylə foyedə salamlışib hal-ahval tutanda insanın sevdiyi, bacardığı işla maşğıl olub öz yerini tapmasının çox böyük əhəmiyyət kəsət diyini dedi.

Və konsert axşamının qəhrəmanı ilə illər öncə caz ladları tərzində baş tutan "Alma alıma banzə" xalq mahnısı ilə bağlı birgə layihələrinin dövrün Bədii Şurasının nazaretində keçmədiyini söylədi. Səbab da o olub ki, C.Əmirovun aranjimanının, interpretasiyasının və A.İsləmzadənin ifasının xronometraji Bədii Şura üzvlərinə qədərindən çox görünüb.

A.İsləmzadə: "Sadəcə, hər bir əsərin yaşamaq hüququ qəsəbəsi üçün vaxt tələb olunur. Bu, müsiciqlərin özürləri da idarəəsindən yalnız yaxşı natiçələr olub ki, bir əsər qulaq aşısın, amma ilk dəfədən mani "tutulub". Va yaxud manım özümü vaxtilə müsiki istədədimin olmasına səbab göstərərək, müsiki məktəbindən xaric etmişdir.

Qayıdışın sababkarına:

Görkəmləi bastakar Fikrat Əmirovun layiqli davamlıyan yaramayıb, arxasında tutarı amillər var. Bizim gözəl cas bas-sı olan C.Əmirov Bakıda orta və ali müsiki təhsilini bəlkələrinən yaramayıb, cəf ifaçılarını olub, özümüzə xas caz ananalarımız, şə vorundan sonra Dövlət Kamera Orkestrində çalıçaz məktəbimiz var. Yalnız caza bağlı masala deyil, ümumiyyətə, Dövlət Televiziya və Radiosunun "Qobustan" xalq estradindən zövük cılızlaşdır. Səbab da təhlükənin olmamasıdır. Məhz ansamblma rəhbərlik edib. Və mahz bu ansamblədən fəaliyyətin, əsl müsikiyə hörmətin, diqqətin lazımı səviyyə hala da liyəti dövründə etno-caz üslubunu yaradıcılığının aşqatmamasının nüfuzisidir ki, hansısa bayğı mahnilər oxuyan "ara istiqamətinə" çevirir. Daha sonra "Cəmənşənni"nin konsertində zal ağızına kimi dolur. Əsl müsiciqlərinin qrupunun solisti olub. 2003-cü ildə "Siv" konserti haqqında isə taəssüf ki, bunu deyə bilmir. Bu, ümumi qrupunu yaradıb. İştirak etdiyi bir sıra bəroblemələrdən nəlxalq müsabiqlərdən qalıq kimi qayıdır.

Bələliklə, festivalin daha bir konsertinin sərin intizarı sona çatdı və C.Əmirov başda olma la müsiciqlər sahnəyə çıxdılar. Bu müsiciqləryən müsidiqə nələrin baş vermişsi haqqında məlumatlı olsun. konsertləri har dəfa nüfuzlu tasavvürü yaradır. İHəvəsi azalmasın, belə təqdiρda, yaradıcı adam yeniliklər meydana da belə oldu. C.Əmirov Ruslan Hüseynovun (bəzəyməqdə çətinlik çekməz, gitara), Elvin Başirovun (zərb alətləri), Tofiq Cələbarovun (perkussion) və Coşgun Sadıqovun (nahar alətləri) müşayiətində altı əsər ifa etdi.

C.Əmirov:

- Həmisi yeni kompozisiyalardır. "Məngəl", "Şur-piri", "Şən oğlan", "Emil" - bu kompozisiyani nəvanın hər eləmişəm, "Rafiq Babayevi ihaf" və "Formulat-Ümumiyyət", bəlkə festival programımız özümü gora da yenilikdir. Maşq prosesində da hiss edirdik. Layihə bizim üçün yeni "dalğa"dır. Kollektivimiz 2003-ildə yaradılıb. Bu illər arasında özümüza görə bir yel keçmiş. Bir neçə formada İsləmlişik. Amma əsas İsləmlişik etno-cazdı. Bəzidə çox zaman bu tərzin müğəmələndirilərlər, amma bütün dünyada etno-caz kimi qəbul edilib. Bəzəfəki programımızda müğəmlərimizdən baharlanmışdır. Mütləfi müğəmlərdən istifadə etmişik. Bəzi kompozisiyalarda bəzəcə müğəmən müxtəlif ludaların, pardaların, bəzə səzə, onlar tükənməz potensialından istifadə olunub. Caz belə mikses imkan verir. Müğəmən bir hissəsinə tapmışq, hər dəfə ondan istifadə edirik hər dəfa da fərqli səslənir - müğəmən gözalları bundadır.

- Bu program neçə müddətə ərsəyə gəldi?

- İlkmdə, bəzə demək mümkündür, bir neçə ya "bişirdim". Bir müddətində isə maşq etdik. Fürsatdan istifadə edib müsiciqlərin hamisini təşəkkürümü bildirəm. Hər birindən ayrı-aynlıqda və həmisindən birlikdə çox razi qaldırmış.

- Festivalın daimi iştirakçılarından biri kimi taşkilatı işlənecaq qıymətləndirirsiniz?

- Cox yaxşı qiymətləndirirəm. Həm Azərbaycanın özü, həm dünən üçün bu festival çox lazımlı, əhəmiyyətli, böyük işdir. Yarad-

ıdamıların bir-birinə qaynayıb-qarışmasından yalnız yaxşı natiçələr olası bilər. Bu, mütləq davam etməlidir.

- 14 il arzında dinleyicilərin kamιyyat və keyfiyyət nisbiliyin-ja nələri müşahidə etməkdəsiniz?

- Söyü açığlı, dinleyicilərin azaldığını müşahidə edirəm. Hər festivalda asasən eyni adamları görürəm. Cavanlar az "dayir" gözüma.

İvalədə asasən eyni adamları görürəm. Cavanlar az "dayir" gözüma.

Şu, yaxşı hal deyil. Bakı "caz şəhəri" kimi tanınır. Bu söz boş yer-

bu, yaxşı hal deyil. Bakı "caz şəhəri" kimi tanınır. Bu söz boş yer-

bu, yaxşı hal deyil. Bakı "caz şəhəri" kimi tanınır. Bu söz boş yer-

bu, yaxşı hal deyil. Bakı "caz şəhəri" kimi tanınır. Bu söz boş yer-

- İmprovizə etmək ilənd-ildən asanlaşır, yoxsa çatınlaşır?

- Hardasa asanlaşır, hardasa çatınlaşır

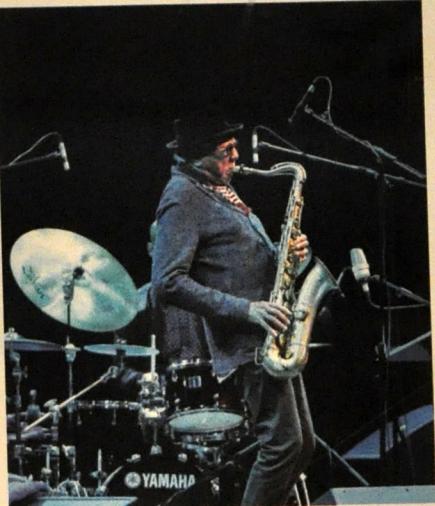
- Hansı amillərin təsiri ilə?

- Əsas odur ki, yaradıcı adam həmişə formada qalsın, dünya mü-

qrupunun solisti olub. 2003-cü ildə "Siv" konserti haqqında isə taəssüf ki, bunu deyə bilmir. Bu, ümumi qrupunu yaradıb. İştirak etdiyi bir sıra bəroblemələrdən nəlxalq müsabiqlərdən qalıq kimi qayıdır.

"CAZ FƏVVARASI"

"Musiqi incəsənətin ən kamil növüdü - söz-süz dansı və dinleyicinin birbaşa ürəyinə yol tapa bilir. Əgər müsiciqin mənə bəxş etdiyi sonus fərəh hissini başqları ilə bölgüsəyin öhdəsindən gəlirəməsə, bu, mani çox xoşbəxt edir". Bu sözərək cazın canlı əfsənələrindən olan Çarlı Lloyd aiddir. Tenor-alto-saksofon və fleyta ifaçısı Ç. Lloyd etno müsiki ilə akustik cazın sintezinin formalşmasına müstəsnə rol oynayıb. Los-Anceles müsiki məktəbində oxuyub, caz-klublardan birinin üzvü olub, ötan əsrin ortalarının ünlü cazmenləri ilə bir sahnədə çıxış edib.

KOLMANDAN BAKIYA YAZILAN "ATAMA MƏKTUB"

Festivalin növbəti konserti M.Maqomayev adına Dövlət Filarmoniyasında baş tutdu. Beynəlxalq müsabiqlər laureati, ölkəmizdə daha geniş vüsət tapmış, böyük ananaya malik caz pianoculuğunu və ya piano cazının yeni nəslinə bacarıqlı müməyəndərləndən biri **Emil Əfrasiyab** azərbaycanlı və acəbü müsiciqlərlər haşaslığlı yaradaraq malum və maşhur bestələrin yeni nəfəs və toxunuşla səslənməsinə, deməli, dinleyici zövükün oxşamağa nail oldu. Əfrasiyab dünya caz arenasında 2011-ci ildə Montréal Jazz Festivalında solo ifaçular arasında mükafata layiq görürləndən sonra tanınmağa başlayıb. O, hazırda ABŞ-in an yaxşı müsiki məktəblərindən biri olan Berklee College of Music kollecində təhsil alır.

Ifaçı sentyabr ayında Fransanın Kolmar şəhərində baş tutan 20-ci Caz Festivalının açılışında uğurla iftirə edib. E.Əfrasiyab klassik Azərbaycan cazının asas dağayı olan müğamlarından qaynaqlanan caz tarzına bəkərtədən sadiq qaldı, həm də ifasını özünəməxsus təqdimatla çatdırıldı. Bu dəfə yalnız ruhan onur yaradı, ötan il dünənini dayışmış atasının xatirəsini müşiqi ayrıca, çox təsirli kompozisiya ilə yad etdi.

Ümumiyyətkdə konsertda yarımçıraqda adı qeyd olunan kompozisiyadan savayı müəllifiyi F.Əmirova, A. Malikova və E.Əfrasiyaba aid olan ham yeni caz bəstələri çalındı, həm də klassik müsiqi parçaları.

Müşayiət edirdilər. Onlar həm öz kompozisiyalarını, həm dünyəvi təz standartlarını, həm da Azərbaycan xalq mövzuları üzərindəki məpviyəzərləri – məsələn, Ü.Hacıbəylinin komediyalardan seçilmiş nüvəfq mövzuları ifa etdilər. E.Şirinov haqqında bildirik ki, o, müsiqi məktəbinin bitirildikdən sonra Vəqif Sadixov, Aaron Goldberg, Kevin Hayes və Yakov Okun kimi ifaçı və pedaqoqlardan dars alıb. E.Şirinov bununla kifayatlanmamışdır. Bill Evans, Herbi Hənkok və Bred Mel-deunun ifalarını ciddi təhlil edərək, texnik bacarığını kamilaşdırıbmışdır. Ifaçı respublikamızda və digər ölkələrdə keçirilən müxtəlif xarakterli caz tədbirlərində uğurla iştirak edib.

YENİ ORKESTRDƏN NOSTALJİ OVQAT

Cazın 2015-ci ilə aid olan Bakı vaxtının son konsertlərindən biri nostalji çaları ilə yadda qaldı. Mahni Teatrında baş tutan konsertin qəhrəmanı bu dəfə 1 yaşı Estrada-Simfonik Orkestri idi. Caz orkestrləri caz animinin qabarq elementləndirindən və Bakı caz ifaçılığı məktəbi də bu manada istisna olmayıra, ötan asırın avvallarında məhz orkestr ifaçılığı mədəniyyətdən qaynaqlanıb, kollektivda peşəkar saydmənlərin (caz orkestri müsiqiçisi) nəsl formalaşıb.

davranışı dinleyicilərin üzərini "ala" ala bildi. Ifaçı hətta konsertöncəsi KİV nümayəndlərinin suallarını cavablandırırdı.

N.Rouzi: "Bakıda ilk dəfəyam. Amma ölkəniz haqqında çox eşitmışam. Bir çox hamkarlarım ötan Bakı caz festivallarına qatılıblı. Çox sevinirəm ki, təşkilatçılar bu il məni də dəvət etdilər. Düşünürəm ki, hər şey yüksək səviyyədə keçəcək. Men öz kvintetimlə bir sərənləkda çıxış etmişəm və şadam ki, Bakıda da paraşütçülərini olacaq".

Ganc xanımın intuisiyası onu aldırmadı. Elə ilk ifalarından zalla ünsiyət qurub dinləyici tapşığı bacarı. Bundan ötrü o, ham vokal imkanlarından, repertuarından an məşhur kompozisiyalarдан, ham də ifalar arasında imkan tapıb düzgün istiqamət yonəltdiyi söhbətciliyindən ustalıqla yararlandı. Konsertdən sonra isə N.Rouzi ruh yüksəkliyini gizlətmədən bunları etrafı etdi: "Hamkarlarım deyirdilər ki, sizin dinleyicilərin urayına yol tapmaq çox çatırıdınız. Öz hislərimi ifadə etməkdə çatılımın çəkikram. Men sizə yox, siz mən enerji ötrürdüüz. Yenidən Bakıya galmaya çox şad olardım".

SEVƏN, SEVİLƏN, SEVDİRƏN CAZ

Beləliklə, bu ilin 9 günlük (oktyabrın 29-ü proqramına konsert təqdim edilməmişdir) Bakı iqlimli caz mövşəsi tarixə çevrildi. Bakıllara və paytaxtımızın qonaqlarına növbəti dəfə caz müsiqisinin çoxçularlığı ilə təməs imkanı verən festivalın yeganə təsəssüf doğuran məqəm Caz Mərkəzinin tamiri sababından ustad-dərsləri və cəm-səyşlərin bu dəfə keçirilməməsi oldu.

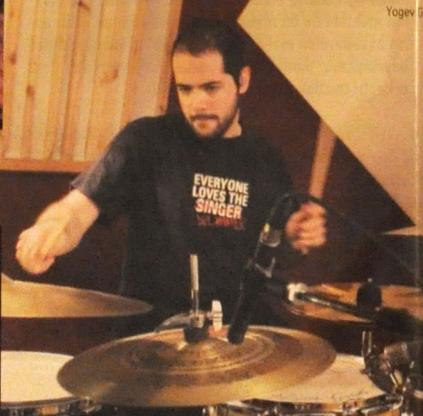
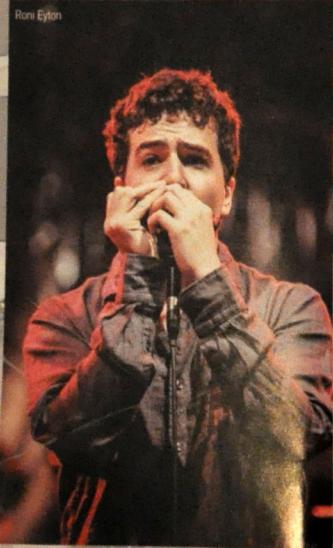
Belə festivalların önemli müsiqi və ümumiyyətdə mədəniyyət hadisəsi olmasından savayı, çeşidli sevindirci halları da müşahidə edilməkdədir. Ötan illərdə acnəbi müsiqicilərin "Azərbaycan", "Bakı", "salam", "axşamınız xeyir", "çox sağı olun", "təşakküd edirəm" kimi azızi kəlmələrinin "şərpqalı" ya baxaraq sahnədən söyləmələrini rəğəm, artı belə yadda kağızlarına ehtiyac duyulmaması, qonaqların ölkəmizi dəha yaxşı tanımlarının və bəzə baləd olmalarının gerçək təzahürü idı.

Konsertlərin aparcisi, zövqü, intellekti ilə hər kəsa yaxşı tanış olan Rahib Azərinin hər bir proqram, layihə, ifaçı haqqında müfəssal, təkənlik çıxışları, bu və ya digər caz təzahürü, caz müsiqicisi ilə bağlı

SÖHBƏTCİL MÜSİQİÇİ

Festivalın yekun konsertinin qəhrəmanı da ilk konsertdə olduğu kimi acnəbi xanım ifaçı oldu – əslan kamerunu Nederland müğənnisi, gitara ifaçısı, mahnılar müəllifi və prodüser Ntjem Rouzi! O, Rotterdam Codarts Müsiqi Akademiyasındaki təhsilini uğurla başa çatdırmasa da, ruhdan düşməyib – mahnılar bəstələyib və hətta caz gruppuya yaradaraq, müxtəlif ölkələrə qastrollara çıxıb.

N.Rouzinin proqramı, ifa tarzı caz ətrafında variasiyalara daha yaxın olsa da, ifaçının sahna mədəniyyəti, estetik görünüşü və səmimi

axsi xatır, təssürat və rəsmi məlumatları konferansye çıxışının ox rəvan kompozisiyəsinə çevirməsi və belalılıkla, diniyicilərdə hər iki konserda uyğun olval yaratması isə festivalın zövq baxş edan əhəllərinin ayrı bir sahifəsini yazdı.

Caz konsertlarının daimi tamaşaçıları arasında festivala bir-
aşqa və ya dolayısılı ilə aidiyiyati olan şəxslərdən başqa İTAR-TASS
igentliyinin baş direktorunun birinci müavini, Rusyanın Əməkdar
nədənnyat işçisi və Dövlət Mükafatı Laureati Mixail Qusmani, Rusi-
yanın ölkəmizdəki fəvqaldadə və salahiyətli safrı Vladimir Doroxini
və digar ziyalıları gormak olardı. Festivalın yerli iştirakçılının və

diğer müsiqiçilərin konsertlarda iştirakı hamrəyliyin, festivalın işnə
ev sahibi və müsiqiçisi marağının tacassumüdü. Tamaşaçılar sır-
sında kiçikşəli və hatta ayağı hələ yer tutmayan uşaqların olması,
konsert boyunca nadincilik etmədan müsiqinin sadaları altında öz
uşaq xayallarına dalmaları, bəzilərinin isə melodiyaların taktına uy-
ğun hərəkətləri artıq indidən cazlə ssüslənən galəcək diniyicilərin
varlığı ox sevimli və tqdirəläyiq manzara idi. Bu manzara isə caz
musiqisine və deməli caz festivallarına sevginin bütün hallarda da-
yanıqlığının təsdiqidir.

Samir Behbudzı

